

Патријарх Порфирије: Бог дарује рукама које дарују и срцу које је отворено и које дарује



Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 13. октобра 2024. године на светој Литургији и хиротонији Епископа костајничког г. Серафима у храму Светог Саве на Врачару

У име Оца и Сина и Светог Духа! Браћо и сестре, веома је знаковита реч Господња: Ко има уши да чује нека чује! Не постоји ништа тајно што неће бити јавно и не постоји ништа у Јеванђељу Христовом што је компликовано, за шта су потребна посебна припремања и знања и науке, да би се разумела реч и поука и порука Христова. Христова реч је једноставна, она је блага, она је спасоносна. Она је целебна за сваку душу и сваког човека. И зато је потребна само вера, која нам је као и све, дата. И њу смо добили као дар, али добили смо и семе вере. И као свако семе и као сваки дар који смо добили, није довољно да га имамо, јер он сам по себи не може донети плода. Сваки дар који смо добили, таленат који имамо, како каже сама реч – јесте дар. Дobili смо га, добили смо га као залог, добили смо га и као кредит, добили смо га без свог труда и заслуге, без свог напора. Дobili смо га, дакле, и као кредит, а то значи управо да, као и сваки кредит када га човек узме, не може сам по

себи донети резултата и плода. Потребно је да се човек труди, да улаже напор, да се брине, да пролива зној како би кредит био умножен. У противном, кредит постаје погибао човека, постаје његов камен спотицања, постаје повод који га води у губитак свега онога што има и на крају – самог себе. Све што смо, дакле, добили као дар, тј. као кредит у исто време није од нас и зато и не треба да се хвалимо оним што смо добили као дар, како вели апостол Павле.

И ова прича из Јеванђеља коју смо данас чули, Прича о талантима, открива нам ту чињеницу, чињеницу да немамо ништа од себе и из себе и да све што смо добили добијамо као дар и да нам је дар дат да кроз њега узрастемо у Христу, како каже апостол Павле у одломку из Посланице који смо чули, из Посланице Тимотеју. Дар смо добили да бисмо расли у Христу, знајући да је дар нама дарован да бисмо кроз њега успостављали заједницу са Богом и заједницу са ближњим, тј. сваки дар нам је дат да би се реализовао и остварио дар над даровима, највећи дар, дар љубави који смо добили, нешто што смо добили од Бога да бисмо га, умноживши кроз љубав, даривали Богу и даривали ближњем, тј. да бисмо кроз тај дар љубављу даривали себе Богу и даривали себе ближњем.

Зато и ова прича, иако споља узета из економије, из економских односа људских, говори како је један богат човек, господар, дао својим слугама – једном пет таланата, другом два и трећем један, очекујући да сваки од њих умножи то што је добио, да му врати умножено и увећано. Сваки је добио управо онолико колико може поднети, колико му је неопходно и потребно за спасење, да сваки може постићи исти циљ. И када се после неког времена вратио, најпре, онај којем је дао пет дарова, пет таланата, умноживши донео му је дупло више – десет; и онај који је добио два вратио је још исто толико; а последњи који је добио један таланат или један дар вратио је само тај један. Нагласак ове приче није на овима који су умножили своје дарове, него на овоме који није умножио. Тај долази и враћа оно што је добио и притом још додаје: Знајући господару да си ти строг, закопао сам оно што си ми дао и ево сада ти враћам. С једне стране, није разумео зашто је добио дар, није био довољно вредан, није хтео да се троши, није улагао напор, није живео у подвигу, а подвиг значи распеће. Није прихватио, једном речју, крст у којем се у исто време налази и слобода, а притом одговорност пребацује на дародавца, на онога који га је погледао и дао му дар. Дакле, правда се. Правда своју лењост, али остаје и без награде. И не само то, него и оно што је добио узето му је, тј. упропастио је и оно што је добио као дар, јер није хтео да има бриге, није хтео да пролива зној. Није хтео с поверењем у господара

да се препусти подвигу, аскези и љубави. Зато је он прошао без дара и није узрастао у Христу, што је основна порука ове јеванђелске приче.

Дакле, браћо и сестре, Господ у овој причи не оцењује колики је чији таланат, него процењује колико смо умножили оно што смо добили. Као у школи, неће на исти начин учитељ оценити онога који је талентован, али није уложио никакав напор и можда се показао и са већим знањем на часу, на испиту, од онога који има мање способности, али је умножио огроман напор и умножио и оно знање које му је учитељ упутио. Свакако да ће учитељ наградити овога који се трудио и који је уложио напор више него онога који је талентован, али је био лењ и који је расипао и разбацивао своје таленте.

Нека би Господ дао, браћо и сестре, да ми увек знамо најпре да све што имамо јесте од Бога и да то што смо бадава добили, како каже исти апостол Павле и како и певамо у црквеним песмама, бадава треба и да дајемо и да знамо да је дар – дар, да не помислимо да је то нешто што припада нама и да га присвајамо себи, скривајући га од Бога, од света и од других, него да увек оно што смо добили, колико год можемо вером, молитвом и надом у Бога, умножавамо, да онда оно што смо од Бога добили узвраћамо Богу тако што ћемо делити са ближњима и даривати онима којима недостаје. Зато је и речено – и истина је – да Бог увек даје рукама које дају, да даје срцу које је отворено и које даје. Нека би наше срце било отворено и наше руке увек давале како би оно што примамо било нама на спасење и како би нас отворило и оспособило да славимо увек нашег Спаситеља, Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин!

spc.rs